

UNIVERSITEIT GENT

FACULTEIT POLITIEKE EN SOCIALE WETENSCHAPPEN

De Westerse fascinatie voor vrouwelijke gewapende strijders uit Syrië: een kritische discoursanalyse naar de nieuwsberichtgeving over de vrouwen van de YPJ.

Wetenschappelijk artikel

Aantal woorden: 9999

EESTERMANS TILLIA

MASTERPROEF Conflict & Development

PROMOTOR: PROF. DR. Marlies Casier

COMMISSARIS: PROF. DR. Loes Debuysere

ACADEMIEJAAR 2015 – 2016

DANKWOORD

Vooreerst wil ik Prof. Dr. Marlies Casier bedanken, om mijn promotor te zijn, mij te begeleiden, en mij klaar en helder uitleg te geven waar nodig.

Vervolgens wil ik ook alle andere professoren van de MaNaMa Conflict and Development bedanken, voor hun expertise en toewijding. Het was een leerrijk jaar, een periode waarin mijn geest enorm verruimd en mijn kritische blik heel wat aangescherpt is. Ik hoop dat deze richting nog een tijd lang zal voort bestaan!

Daarnaast wil ik ook graag mijn allerliefste man bedanken. Het was dit jaar geen gemakkelijk jaar voor ons beiden. Maar met zijn hulp zijn we er toch geraakt.

Tot slot wil ik ook mijn vrienden en familie bedanken, voor hun geduld, liefde en tijd die ze me gunden in deze drukke periode.

"Your assumptions are your windows on the world. Scrub them off every once in a while, or the light won't come in." - Isaac Asimov

ABSTRACT

De oorlog in Syrië is sinds haar aanvang het hoofdpunt van tal van Westerse nieuwswebsites. Een grote focus in de berichtgeving over die oorlog is het Koerdische verzet, waarbij vooral het vrouwelijk gewapend verzet spreekt tot de Westerse verbeelding. Op basis van deze mediarepresentaties in nieuwsberichten vormen lezers een beeld van de vrouwen en wordt de Westerse fascinatie voor strijdende vrouwen in het Midden-Oosten gevoed. Dit beeld krijgt vorm tijdens het lezen van de artikels, waarbij lezers hun identiteiten en verschillen construeren ten opzichte van de 'Ander'. Door een kritische discoursanalyse van de mediarepresentaties in online nieuwsberichtgeving over de Syrische YPJ (Yekîneyên Parastina Jin of de vrouwelijke defensie-eenheid) worden in dit artikel de onderliggende discourses en ideologieën ontdekt die vervat liggen in taalgebruik, en die mee aan de basis liggen van de Westerse beeldvorming van de vrouwelijke gewapende strijders. Op deze manier kan ontdekt worden waar de Westerse fascinatie voor vrouwelijke gewapende strijders uit Syrië vandaan komt en welke sociale ongelijkheid hierbij aan de grondslag ligt. We besluiten dat zowel een 'heldin discours' als een 'Oriëntalistisch discours' prominent aanwezig zijn in nieuwsberichtgevingen van zowel websites van de VSA, GB en Vlaanderen. Deze worden zowel binnen de discursieve verhaallijnen van '*black widows*', als binnen narratieven van '*beautiful souls and the just warriors*' gekaderd. Bovendien zijn zowel de discourses, als de narratieven op hun beurt te kaderen binnen een Westers wereld- en mensbeeld, geworteld in de ideologieën van het Liberalisme, Socialisme, Nationalisme en het (neo)-kolonialisme.

DE WESTERSE FASCINATIE VOOR VROUWELIJKE GEWAPENDE STRIJDEERS IN SYRIË

1. INLEIDING

De oorlog in Syrië is sinds haar aanvang het hoofdpunt van tal van Westerse nieuwswebsites. Niet enkel de IS wordt gerepresenteerd in mediaberichtgevingen, maar ook de 'war on terror' wordt uitgebreid in beeld gebracht. Een grote focus in de strijd tegen terreur is het Koerdische verzet, waarbij vooral het vrouwelijk gewapend verzet spreekt tot de Westerse verbeelding. Vooral de YPJ ((Yekîneyên Parastina Jin of de vrouwelijke defensie-eenheid), of de vrouwelijke tegenhanger van de YPG (Yekîneyên Parastina Gel, of de volksbeschermingseenheid) is in die zin een uitverkorene. Er wordt uitgebreid bericht over de ervaringen van de vrouwen, hun daden in de strijd tegen IS, en de moed die ze hebben om als vrouw hun 'mannetje te staan'. Op basis van deze mediarepresentaties vormen lezers een beeld van de vrouwen en wordt de Westerse fascinatie gevoed. Dit beeld van de vrouwen krijgt vorm tijdens het lezen van de teksten, waarbij lezers hun identiteiten en verschillen construeren (Litosseliti et al., 2002, p.17). Dit is problematisch, aangezien de mediateksten waarin vrouwelijke gewapende strijders uit het Midden-Oosten worden afgebeeld, vaak de enige teksten die Westerlingen te zien krijgen. Het enige beeld dat zij dus van deze vrouwen ontvangen en construeren, wordt bepaald door de sociale, discursieve en tekstuele praktijken van media (Fairclough, 1995). Deze media reproduceren ideologieën in hun berichtgeving (Van Dijk, 2009), die de beeldvorming van de lezer onbewust bepalen. Onbewust, omdat het - door het enorme belang van de symbolische orde in onze subjectwording - immers lijkt alsof de waarden die in teksten gerepresenteerd worden universeel zijn. Toch is dit niet zo, en liggen in mediateksten verschillende discoursen vervat. Echter, zo een constructivistische subjectvisie houdt ook in dat ze opnieuw kan geconstrueerd worden. Dominante discoursen over gewapende vrouwelijke strijders in Syrië kunnen op deze manier, door onze taal en sociale praktijken, verworpen of herwerkt worden (Litosseliti et al., 2002).

Om de Westerse fascinatie voor vrouwelijke gewapende strijders in Syrië te onderzoeken, analyseren we in dit onderzoek een aantal media representaties van de YPJ. Dit doen we door middel van een analyse van mediaberichtgeving van verschillende Westerse nieuwswebsites, die zorgen voor het construeren van bepaalde visies over de vrouwen. De discoursen liggen vervat in de berichtgeving en verraden zichzelf door de keuzes die gemaakt worden wat betreft onder meer de taal in de tekst en de visuele representaties van de vrouwen (Litosseliti et al., 2002). De eerste stap van een kritische discoursanalyse is dus de mediateksten aan een tekstuele analyse te onderwerpen. Daarnaast is het ook cruciaal te kijken naar de discursieve praktijken, waarbij mediaberichtgeving geproduceerd, of geconsumeerd wordt (Fairclough, 1995). Hierbij wordt ingegaan op de praktijken die mediateksten mee vormgeven, waardoor vertekende mediarepresentaties kunnen ontstaan. Ten slotte bepalen ook sociale praktijken, of de contextuele noodzakelijke mogelijkheidsvoorwaarden van de YPJ, het ontstaan van vertekende mediarepresentaties. Zo is het mogelijk te bepalen hoe ideologie gereproduceerd, onderhandeld en gecontesteerd wordt in de representaties van sociale praktijken, in sociale relaties tussen mensen, en in de sociale en persoonlijke identiteiten van mensen in teksten en taal (Lazar, 2007, p.150).

2. FASCINATIE

Volgens Bacon is fascinatie *'the power and act of imagination intensive upon other bodies'* (geciteerd in Connor, p.9, 1998). *'Fascination thus becomes associated with a particular kind of narcissism, characterised by the fluid interchange between self and not-self, in which the subject and object of fascination become harder to distinguish'* (Connor, p.12, 1998).

De oorsprong van de Westerse fascinatie voor vrouwelijke gewapende strijders in Syrië kan pas ontdekt worden, wanneer deze 'self' of de gefascineerde ontmaskerd wordt. Volgens Kraak komt de Westerse fascinatie veelal voort uit vragen over de eigen, Westerse, mannelijke identiteit, vervat in de dialectiek van het Zelf en de Ander (Kraak, 2010, p.55). De constructie van kennis over de wereld is een sociale activiteit geworteld in onze cultuur, waaruit volgt dat de representatie van die realiteit binnen de cultuur niet weerspiegelt hoe de realiteit in werkelijkheid is. Integendeel, kennis is afkomstig van menselijke ervaringen en waarden, van een paradigma waar men niet buiten kan denken. Dit paradigma werd gecreëerd door het Westerse, mannelijke denken (Nhanenge, 2001, p.189). De gefascineerde is met andere woorden de Westerse man. Eigen aan de vorming van deze mannelijke identiteit is onder meer de associatie van de positie van vrouwen - of de Ander - met de private, vrouwelijke sfeer en de mannelijke Zelf met de publieke internationale ruimte. Vrouwen worden van oudsher in de Westerse cultuur binnen de context van internationale politiek slechts gezien als de representatie van de natie. Dit impliceert dat deze vrouwen, en de natie als dusdanig, steeds nood hebben aan mannelijke bescherming (Kollarova, 2015, p. 1). Wanneer de werkelijkheid - vrouwelijke gewapende strijders - niet meer overeenkomt met de associaties die mannen maken van de positie van vrouwen met de private, vrouwelijke sfeer; ontstaat fascinatie. Vrouwen treden als het ware de publieke internationale mannelijke ruimte binnen. Deze fascinatie ontstaat onder meer omdat zij in deze sfeer 'mannelijke' eigenschappen of eigenschappen die normaal met het mannelijke geslacht geassocieerd worden toegemeten krijgen. Dit wijst volgens Connor op een bepaalde vorm van narcisme (Connor, 1998, p.12), aangezien mannen die eigenschappen fascinerend vinden bij vrouwen, die traditioneel betrekking hebben op henzelf. Daarnaast is de gefascineerde ook Westers, wat impliceert dat de Ander niet-Westers is. Eigen aan de vorming van de Westerse identiteit is volgens het Oriëntalisme de associatie van de Andere, de niet-Westerling met het inferieure, of minder ontwikkelde (Said, 2007). Het Westerse mensbeeld van vrouwen uit de 'Oriënt' is veelal de onderdrukte vrouw of het slachtoffer van mannelijk geweld. Wanneer zij echter zelf geweld gebruiken, past dit niet binnen dit wereldbeeld, waardoor fascinatie ontstaat.

De afbeeldingen van de Ander vanuit de eigen Westerse en mannelijke identiteit, hebben tot op vandaag tot heel wat stereotyperingen geleid. Deze stereotyperingen komen voort uit bepaalde ideeën dat deze Westerse mannelijke identiteit heeft over de maatschappij, of ideologieën. Verschillende discoursen, en de praktische uitingen van die discoursen in teksten (zoals mediateksten), in onze samenleving, zorgen voor de instandhouding of vorming van deze stereotypen, van een bepaald mensbeeld en een bepaald wereldbeeld. In ideologieën liggen immers steeds bepaalde ideeën over mensen en de wereld vervat. Wanneer deze mens - en wereldbeelden niet overeenstemmen met de realiteit, ontstaat fascinatie.

3. VROUWEN UIT HET MIDDEN-OOSTEN IN MEDIATEKSTEN

Teksten zijn de gestructureerde systemen van representatie of de gestructureerde uitdrukkingen van de *'inner world in our mental representation'* (Gilman, 1985, p.26). Teksten, en ook nieuwsberichtgevingen, zijn dus een bepaalde vorm van discours (Van Dijk, 2009). Deze systemen van representatie zijn vaak onbewust maar steeds noodzakelijk beperkend, omdat ze de complexiteit van de ons omringende realiteit mee helpen structureren. Hierdoor zijn ze gestoeld op een bepaald wereldbeeld en mensbeeld met daarbinnen de stereotypische perceptie van de Ander. Ideologieën uit het Westen - en systemen om de realiteit te structureren - worden zo weerspiegeld in mediateksten, die op hun beurt mee machtsrelaties ondersteunen. Dit zorgt voor de continue blootstelling aan ideologieën, waardoor de daarin vervatte wereld -en mensbeelden zich presenteren als het meest natuurlijke.

Volgens Hewitt representeren Westerse media vrouwen uit het Midden-Oosten al een lange tijd als slachtoffers van oorlogen. Deze vrouwen worden door de journalisten afgebeeld als *'suffering and desperate'* (2014, p.3). Moslim vrouwen worden voorgesteld als slachtoffers, waarbij de hoofddoek symbool staat voor hun onderdrukking in een patriarchale samenleving (Hewitt, 2014, p.3). Deze beelden zorgen voor een eenzijdig beeld over de vrouwen, waarbij zij collectief en stereotiep gerepresenteerd worden. In de context van de oorlog in Syrië worden echter verschillende representaties gegeven van vrouwelijke strijders uit het Midden-Oosten. De opkomst van vrouwelijke strijders, zoals de vrouwen van de YPJ, dagen de traditionele aannames - van vrouwen als representatie van de natie en vrouwen uit het Midden-Oosten - en beelden van vrouwelijke strijders uit, en trekken als zodanig de aandacht van heel wat Westerse media. Er vindt een shift plaats van de representatie van vrouwen als zwakke individuen naar de representatie van vrouwen als rebellen in de context van oorlog (Hewitt, 2014, p.4). De Westerse fascinatie voor vrouwen en hun rol als strijders resulteert zo in tal van verhalen over vrouwen die niet passen binnen hun traditionele rol als vrouw en moeder (Kollarova, 2015, p.1). De Koerdische vrouwen uit het Midden-Oosten worden volgens Kollarova in die zin niet afgebeeld als slachtoffer of onderdrukt, maar eerder als sterk en moedig. Dit creëert de indruk dat deze strijdende vrouwen wel agency toegekend krijgen, en gedefinieerd worden in termen die de Oriëntalistische discoursen overstijgen. Volgens de onderzoeker is dit echter niet het geval, en vinden deze representaties plaats binnen het kader van een Westerse politiek, waarbij de waarden van de vrouwen die in lijn liggen met Westerse waarden in de verf gezet worden en aldus een vals idee van agency gecreëerd wordt. De Oriëntalistische representatie van de vrouwen wordt als dusdanig niet overstegen. Integendeel, de strijd voor vrijheid door de vrouwen wordt geassocieerd met Westerse agency (Kollarova, 2015, p. 5). Hewitt wijst in dit kader op het discours van de *'instrumentalised victim'*, waarbij media niet dieper ingaan op de individuele opinies, idealen of culturele en sociale geschiedenis van de vrouwen (2014, p. 4).

4. OORZAKEN VAN VERTEKENDE MEDIAREPRESENTATIES

'A central reason why news discourse is an object of academic research is its potential and actual role in establishing and maintaining ideology' (Lukin, 2013, p.96.)

Alvorens we mediaberichten analyseren, en als dusdanig achterliggende discoursen en ideologieën ontdekken, is het belangrijk de context waarbinnen deze tekst tot stand gekomen is in acht te nemen. Een discours is immers contextafhankelijk (Richardson, 2007). Een tekst wordt in die zin beschouwd als het eindresultaat van discursieve praktijken, ingebed binnen een systeem van sociale praktijken (Huckin, Andrus & Clary-Lemon, 2012).

4.1. DISCURSIEVE PRAKTIJKEN

Discursieve praktijken zijn de maatschappelijke omstandigheden waarin nieuws wordt geproduceerd en geconsumeerd (Richardson, 2007). Het zijn meer bepaald de professionele en institutionele praktijken die de keuzes van de journalist beperken (Fairclough, 1995). Voor we bepaalde discoursen in mediaberichtgeving onderzoeken is het als dusdanig belangrijk eerst de discursieve praktijken bloot te leggen, die mee aan de basis liggen aan het al dan niet aanwezig zijn van die discoursen in teksten.

A. 'NARRATIVES'

Een eerste vorm van discursieve praktijken zijn *narratives*. Journalisten maken vaak gebruik van deze discursieve praktijk, waardoor ze de lezer van een mediatekst aan zich binden (Furedi, 2004).

Falah wijst voornamelijk op twee types narratieven die gebruikt worden door Westerse media bij het representeren van Moslimvrouwen, met name dit van het passieve slachtoffer, en de actieve activist (2005). *The passive woman* afgebeeld als het onderdrukte slachtoffer van religieus fundamentalisme of dictatorschap. Daarnaast maakt de *active woman* meestal deel uit van protest of sociale bewegingen (Hewitt, 2014, p.4). Volgens Sjoberg wordt de vrouwelijke ervaring in oorlog veelal gekaderd in een narrative van *'beautiful souls'* (2010, p.55). Daarnaast spreken Sjoberg en Gentry ook over het *'whore narrative'*, waarbij verhalen over vrouwelijk geweld voornamelijk te maken hebben met enerzijds *'women's erotomania'* of anderzijds *'sexual dysfunction'*. Gewelddadige vrouwen worden in deze verhaallijnen afgebeeld als seksueel deviant, waarbij de nadruk gelegd wordt op de seksualiteit van hun kledij, manieren en gedrag (2008, p.5). Het overmatige seksuele taalgebruik in de beschrijvingen van het geweld dat deze vrouwen plegen ondermijnt op deze manier de *agency* in hun geweld (Sjoberg & Gentry, 2008, p.6). Narratives over vrouwen worden echter ook gebruikt in de context van zelfmoordterrorisme. Volgens Naaman zijn de heersende narratives omtrent vrouwelijke suicide bombers deze waarbinnen deze vrouwen worden afgebeeld als monsters, of slachtoffers van een patriarchale maatschappij (Naaman, 2007, p.943). Een andere narrative in deze zin is deze van *'the black widow'*, waarbij vrouwen vooral wraak willen nemen voor de dood van hun familie (Struckman, 2010, p.98). Deze narratieven zijn erg problematisch en zorgen er als dusdanig voor dat stereotypische representaties van strijdende vrouwen uit het Midden-Oosten blijven bestaan en bestaande machtsrelaties in stand gehouden worden. Bovendien ontnemen deze verhaallijnen de *agency* van de vrouwen, aangezien deze beperkt wordt tot de redenen gegeven in de narratives.

B. CRITERIA VAN NIEUWSSELECTIE: NIEUWSFACTOREN EN NIEUWSWAARDEN

Harcup en O'Neill wijzen op het gebruik van nieuwswaarden bij het proces van nieuwsselectie. Hoewel zij er op wijzen dat zowel nieuwsfactoren als nieuwswaarden meer zeggen over hoe over bepaalde gebeurtenissen wordt bericht dan waarom die verhalen werden geselecteerd (2001, p.265). Volgens de onderzoekers moeten nieuwsberichten over het algemeen voldoen aan een of meerdere van de volgende nieuwswaarden: **'the power elite'** (of verhalen over machtige individuen, organisaties of instituties), **'celebrity'**, **'entertainment'** (seks, showbusiness, HI, dieren, drama), **'surprise'** (verhalen met een verrassingselement of contrast), **'bad news'** (conflict, tragedie), **'good news'** (reddingen, genezingen), **'magnitude'** (verhalen die als belangrijk worden beschouwd door het aantal mensen of de potentiële impact), **'relevance'** (verhalen over problemen, groepen die als relevant worden beschouwd), **'follow-up'** (verhalen over subjecten die al eerder in het nieuws verschenen) en **'newspaper agenda'** (verhalen die passen binnen de agenda van de organisatie) (Harcup et al., 2001, p.279). Deze lijst werd later aangevuld door Harcup en O'Neill met **'exclusivity'** (voor het eerst over bericht door de nieuwsorganisatie), **'conflict'**, **'audio-visuals'** (veel foto's, audio, video), **'shareability'** (verhalen waarvan verwacht wordt dat ze veel gedeeld worden) en **'drama'** (2016, p.13) in de context van de opkomst van nieuwe media. Daarnaast wijzen de onderzoekers er op dat deze waarden ook beïnvloedt worden door zaken zoals tijd en middelen, maar ook de subjectieve kenmerken van de journalist zoals zijn eigen achtergrond, en de omgeving waarin hij of zij tewerk gesteld wordt. Ook het type publiek waarvoor de journalist een verhaal schrijft heeft een grote invloed op de nieuwswaarden (Harcup et al., 2016).

C. GEBRUIK VAN TEKSTEN: KOPIËREN VAN PERSAGENTSCHAPPEN

Sommige nieuwsberichtgeving is bijna volledig overgenomen van de teksten die opgesteld worden door persagentschappen. Soms worden enkel wat eigen accenten toegevoegd door de kranten die ze overnemen (Richardson, 2007, pp. 106-107). In Westerse media wordt voornamelijk gebruik gemaakt van Westerse nieuwsagentschappen, zoals AP of Reuters (Boyd-Barrett & Rantanen, 1998). Dit zorgt er op zich voor dat de heersende Westerse ideologieën weerspiegeld worden in berichtgeving (Harrison, 2006). Omdat de YPJ zich in een moeilijk bereikbare context bevindt, wordt hoogstwaarschijnlijk gebruik gemaakt van dit soort bronnen.

4.2. SOCIALE PRAKTIJKEN

Om te verklaren waar de vertekende representaties van de YPJ in Westerse media vandaan komen, is het echter ook noodzakelijk te gaan kijken naar de bredere maatschappelijke context en de noodzakelijke mogelijksvoorwaarden voor deze mediarepresentaties. Nieuwsmedia reproduceren immers de heersende ideologieën van de maatschappij waarbinnen ze optreden (Van Dijk, 2009).

Vooreerst is het belangrijk de context te schetsen, die mee bepalend is geweest voor de beeldvorming van het Westen over het Midden-Oosten¹. Dit brengt ons terug naar de Arabische Revolutie. In 2010 verspreidde een golf van protest zich vanuit Tunesië over het hele Midden-Oosten, de Arabische Lente. Protest werd aangewakkerd door enkelen, die de strijd voor het recht op vrijheid, rijkdom en geluk aansneden. Deze drie pijlers; vrijheid, rijkdom en geluk zijn inherent aan gerechtigheid en aan een democratische rechtstaat. Voor die periode was het Midden-Oosten de enige regio ter wereld dat nog niet in aanraking was gekomen met de verspreiding van democratie (Harrison & Mitchell, 2014). De drijfveer van de revolutie was als dusdanig democratisch, de autoritaire regimes omver te werpen, de status quo te wijzigen. In 2011 bereikte de revolutie Syrië, waar de democratische revolutie omsloeg in een gewapend conflict. Het regime van al-Assad sloeg alle protest echter gewelddadig neer, met behulp van het Syrische leger, waardoor het protest als het ware gedwongen gewapend werd. De oppositie tegen het regime was echter zeer verdeeld, en politiek gefragmenteerd. Wat de revolutie in Syrië onderscheid van die in andere Arabische landen, is dat de leiding van de oppositiegroepen niet zo nauw verbonden waren met het *grassroots* protest. Binnen dit kader ontstonden terroristische sektarische jihads, zoals Al Nusra en ISIS (Van der Auwera, 2016). Binnen de revolutie ontstond als dusdanig een counterrevolutie, die een verzet inhield, voornamelijk tegen het regime van al-Assad, maar ook en vooral tegen de drie pijlers van een democratische rechtstaat. Deze vorm van rechtstaat is immers de ultieme Westerse samenlevingsvorm. Denk maar aan Frankrijk, waar de pijlers '*liberté, égalité, fraternité*' mee aan de basis liggen van de Franse grondwet.

Niet lang na het ontstaan van ISIS, werd in 2012 de vrouwelijke brigade van YPG opgericht. De YPG/YPJ is een gewapende militie, niet enkel gelieerd met de PYD (Partiya Yekîtiya Demokrat of Democratische Bondspartij), maar ook met andere partijen. Ze verdedigen het democratisch confederalisme, en willen zo streven naar een '*multiethnic and multiconfessional grassroots democracy*' (Paasche, 2015, p.77). De PYD is actief in grote stedelijke en rurale gebieden waar het in alliantie met verschillende politieke partijen, religies en etniciteiten samenwerkt. De partij is zoals andere pro-PKK (Partiya Karkerên Kurdistanê of Koerische Arbeiderspartij) partijen gevestigd onder de overkoepelende organisatie van Koerdische gemeenschappen KCK (Koma Civaken Kurdistanê of de Groep van Koerdische Gemeenschappen). Deze overkoepelende organisatie werd opgericht als antwoord op het falen van de nationale strijd van de PKK (Saeed, S., 2014). Door het Turks-Syrische Adana verdrag aan het eind van de jaren 90, mocht de PKK immers niet langer het Syrische grondgebied betreden. De leider en ideologische bezieler van de PKK, Ocelan, werd gearresteerd en gevangengenomen. Dit zorgde echter voor een grote ideologische en strategische verandering in de missie van de PKK en inspireerde Koerden in Syrië om een eigen partij op te richten, de PYD. Hoewel beide partijen als dusdanig trouw zijn aan Ocelan en onder dezelfde koepelorganisatie huizen, zijn ze in theorie niet dezelfde organisatie. De PKK wordt bovendien internationaal beschouwd als terroristische organisatie, terwijl dit voor de PYD niet het geval is. De YPG/YPJ, voornamelijk bezet en gecontroleerd door PYD leden,

---

¹ Wij gaan terug tot de meeste recente gebeurtenissen die mee bepalend zijn geweest voor de beeldvorming, uiteraard bestaat er een veel oudere traditie van Westerse beeldvorming over het Midden-Oosten, die onderliggend is aan deze beeldvorming, denk maar aan het Orientalisme (Saïd, 2007).

werden getraind door de gewapende vleugel van de PKK, de HPG (Hêzên Parastina Gel of Volksverdedigingskrachten) (Paasche, 2015).

Hoewel de YPG wel al voor 2012 actief was, ontstond de YPJ pas in de context van de val van Syrië als natiestaat en de opkomst van terroristische bewegingen zoals IS. Het verzet van deze Koerdische strijders probeert vooreerst de pijlers, die aan de basis liggen van het democratisch confederalisme waar de YPJ naar streeft, te verdedigen tegen verwerping door het terrorisme en het regime van Al-Assad. Daarnaast verwerpt de ideologie van het democratisch confederalisme ook de staat, zowel de Syrische als Islamitische staat, en als dusdanig ook centraal gezag, of al-Assad's gezag. De strijd van de YPJ voor vrijheid, gelijkheid en voor het Koerdische volk, zijn zaken die ook door het Westen als waardevol beschouwd worden. Meer bepaald in de ideologieën van het Liberalisme, het Socialisme en het Nationalisme liggen deze Westerse waarden verrat. Omdat nieuwsmedia heersende ideologieën weergeven van de maatschappij waarbinnen ze functioneren (Van Dijk, 2009), wordt de strijd van de YPJ als dusdanig ook gekaderd binnen deze ideologieën. Door deze (onbewuste) ideologische selectiviteit zijn eventuele andere waarden die door de YPJ als betekenisvol worden beschouwd, onbestaande in de Westerse beeldvorming. Door de focus op deze Westerse waarden, die de fascinatie voeden, wordt de persoonlijke agency van de vrouwen genegeert. Door kritische discoursanalyse kunnen deze ideologieën als dusdanig ontdekt worden, waardoor een bredere beeldvorming van de YPJ mogelijk wordt en de agency van de vrouwen ook minder beperkt is.

5. DISCOURSEN?

5.1. HET HELDIN DISCOURS

De Westerse cultuur is doordrongen van *'images of masculinity'*; mannelijke activiteiten worden overal ter wereld erkend als belangrijker dan vrouwelijke, en culturele systemen geven meer autoriteit en waarde aan de rollen en activiteiten van mannen (Rosaldo, Z., Laphere & Bamberger, 1974, p.19). Een asymmetrie in de culturele evaluaties van het mannelijke en het vrouwelijke, in het belang dat wordt toegekend aan vrouwen en mannen, is bovendien universeel (Rosaldo, Z. et al., 1974 p.19). Het ideaal van mannelijkheid werd opgeworpen als symbool van de persoonlijke en nationale wedergeboorte, en als basis van de zelf-definiëring van de samenleving (Mosse, 1998, p. 3). Het concept van deze mannelijkheid staat voor een duidelijk omschreven mensbeeld en wereldbeeld wat betreft de menselijke natuur en acties, en projecteert een aantal mannelijke deugden, zoals macht, eer en moed. Dit mannelijke ideaal speelt tot op vandaag een beslissende rol in het vormen van ideeën rond natie en oorlog, en gaf mee vorm aan onze geschiedenis (Mosse, 1998, p.5).

De fascinatie voor de strijdende vrouw opende de deur voor heel wat wetenschappelijk onderzoek, artikels, nieuws en online materiaal zoals *fan websites* of *fan fiction* (Mainon & Ursini, 2006). Volgens psychoanalytisch onderzoek bijvoorbeeld, is de functie van de vrouw in het vormen van het patriarchale onbewuste tweevoudig; ze symboliseert in de eerste plaats de castratiedreiging door de afwezigheid van het mannelijke geslacht en verheft haar kind daarna in het symbolische. Volgens deze stroming van onderzoek is de vrouw in een patriarchale cultuur de betekenaar van de mannelijke Ander (Mulvey, 1989 p. 343). Volgens Lancaniaanse filmanalytici fungeert het filmscherm – als propagandamachine van een bepaald ideologie -

als spiegel waarmee wij onszelf identificeren (Baetens, de Bloois, Masschelein & Verstraete, 2007, p.59). Deze spiegel is niet neutraal, en betreft een machtsrelatie tussen een observeerder (de man), en een geobserveerd object of de Ander (de vrouw). *The gaze* wordt hierbij geassocieerd met activiteit en mannelijkheid of de blik van de camera waarmee de kijker zich identificeert. *The glance* is de passieve vrouwelijke blik, waarbij de vrouw wordt geobjectiveerd tot *to-be-looked-at-ness* (Mulvey, 1989). Het kijkende subject is als dusdanig mannelijk, maar ook blank. De voorstelling van de vrouw en de niet-blanke man als object bevestigt op deze manier de blanke man in zijn dominante subjectpositie en hegemonie (Baetens et al., 2007, p.60). Een vrouwelijke, niet-blanke subjectpositie is nauwelijks terug te vinden in Hollywood, tenzij zeer stereotiep gerepresenteerd. Op deze manier wordt de hegemonie van de blanke man als subject in stand gehouden.

Deze conclusies zijn echter ook door te trekken naar nieuwsberichtgeving. Vrouwen betrokken bij politiek geweld worden volgens Sjoberg en Gentry doorgaans afgebeeld als '*sexual deviants, emphasizing the sexual nature of their dress, mannerisms, and behavior*' (Sjoberg & Gentry, 2008, p.5). En hoewel vrouwen in het leger, vrouwelijke zelfmoordterroristen of criminelen vaak dezelfde motivaties voor hun acties hebben als mannen, worden ze gevangen in fantasieën dat hun *agency* ontzegt en stereotypes en onderdanigheid concretiseert (Sjoberg et al., 2008, p.4-5). De focus op het seksuele bij de beschrijvingen van vrouwelijk geweld zorgt er als dusdanig voor dat de *agency* van vrouwen ondermijnt wordt in hun geweld. Deze verhalen kunnen volgens Sjoberg en collega beschreven worden als '*whore narratives*', en zorgen ervoor dat vrouwen herleid worden tot hun seksualiteit, en verder onderzoek naar de ware motieven voor het geweld naar de achtergrond wordt verdrongen (Sjoberg et al., 2008).

Deze seksuele discoursen, gaan echter niet op voor de Koerdische vrouwelijke strijdsters van de YPJ. Sinds de opkomst van de Islamitische Staat, krijgen deze vrouwelijke soldaten steeds meer aandacht van Westerse media. De mooie, jonge meisjes die vechten tegen de culturele onderdrukking van vrouwen, wekken de interesse van het Westerse publiek (Kollarova, 2015, p.29). Verhalen over de vrees van IS militanten voor het verlies van hun maagden in het hiernamaals benadrukken de enorme kracht van deze vrouwelijke strijders. Op deze manier worden volgens Kollarova geïdealiseerde beelden van de vrouwen gecreëerd, die de pro-Westerse, liberale waarden benadrukken (2015, p.29). Hun link met de PKK, die tot terroristische beweging werd uitgeroepen door de internationale gemeenschap, wordt bovendien verzwegen.

5.2. HET ORIËNTALISTISCH DISCOURS

Het Oriëntalisme is een concept van Edward Saïd, en wijst op de constructie van kennis over het Midden-Oosten en de derde wereld, door het Westen. Dit Oriëntalisme werd volgens de schrijver beïnvloed door een aanhoudend gevoel van confrontatie bij Westerlingen in hun omgang met het Oosten. De notie van een grens tussen het Oosten en het Westen van de wereld en de verschillende vormen van geprojecteerde inferioriteit en macht, wijzen op een nagestreefde imaginaire en geografische divisie tussen het Oosten en het Westen. Oriëntalisme komt neer op een manier van gereguleerd schrijven, een visie en studie, gedomineerd door vereisten, perspectieven en ideologische vooroordelen over de Oriënt, die op deze manier gedacht, onderzocht, beheert en uitgesproken worden op verschillende manieren. Hierbij horen als

dusdanig ook nieuwsmedia (Saïd, 2007, p.45). Het Oriëntalistisch *framework* dat gebruikt wordt in de mediaberichtgeving over het Midden-Oosten kan als dusdanig beschouwd worden als een bepaalde vorm van discours. Nieuwsmedia reproduceren zodoende machtsrelaties en ongelijkheden, in dit geval de Westerse macht ten aanzien van de Oosterse inferioriteit. Dit zorgt voor een vertekend beeld van de regio, en de mensen en culturen uit het gebied dat wij beschouwen als het Midden-Oosten.

Hoewel het huidige beeld van Koerdische vrouwen in mediarepresentaties de indruk geven afstand te nemen van dit Oriëntalistisch *framework*, stelt Kollarova dat dit niet zo is (2015, p.39). Bovendien kan het heldin discours in dit onderzoek als onderdeel gezien worden van dit Oriëntalisme. De essentie van het beschouwen van de vrouwen van YPJ als heldinnen door hun strijd voor waarden geworteld in Westerse ideologieën, is immers op zich een onbewuste Westerse superioriteitsgedachte. De fascinatie voor vrouwen uit het Midden-Oosten en de mediapresentatie van bepaalde types van agency, kunnen als dusdanig gezien worden als voorbeelden van reeds lang bestaande politieke objectivering en Oriëntalisering van niet-Westerse gemeenschappen (Kollarova, 2015, p.36). Hierdoor krijgen Koerdische vrouwen in Westerse media enkel politieke agency toegekend indien dit kadert binnen Westerse waarden. Orientalistische praktijken van Westerse media vereenvoudigen de situaties van deze vrouwen waardoor belangrijke andere aspecten van hun strijd verloren gaan. Door de vrouwen als helden in de strijd tegen de IS te portretteren, proberen Westerse media als dusdanig hun positie en strategieën in de strijd tegen het Islamitisch terrorisme te bestendigen.

6. METHODOLOGIE

6.1. ONDERZOEKSMATERIAAL

Om onze centrale onderzoeksvraag te kunnen beantwoorden onderzochten we de case van de YPJ. De vrouwen van de YPJ komen immers steeds vaker voor in mediaberichtgeving rond de oorlog in Syrië. Bovendien bestaat deze militie nog maar sinds 2012, waardoor het een hoge maatschappelijke relevantie heeft.

Concreet selecteren we vijf websites uit GB, vier websites uit de VSA en een website uit België. We kozen de artikels op deze nieuwswebsites door het invoeren van de zoekterm 'YPJ'. Na het invoeren van deze zoekterm kwamen we als dusdanig uit op een steekproef van 24 artikels. We selecteren GB en de VSA om twee redenen. Een eerste reden is dat deze twee landen grotendeels 'het Westen' representeren. Groot-Brittannië had, samen met Frankrijk, een leidinggevende rol gedurende de ontdekking van de Oriënt, en heeft als dusdanig mee het beeld bepaald dat wij vandaag van het Midden-Oosten hebben. Daarnaast is de VSA, naast haar economisch wereldleiderschap, ook cultureel dominant aanwezig. Dit impliceert dat heel wat Amerikaanse media, en als dusdanig ook nieuwsmedia, de volledige planeet bereiken. Daarnaast heeft het buitenlands beleid van beide landen vooral tijdens de laatste eeuw een enorme impact heeft gehad op gebeurtenissen in het Midden-Oosten. Een tweede reden heeft vooral betrekking op de praktische uitvoering van een kritische discoursanalyse. Omdat deze analyse vooral de semiotiek van taal nagaat, is het moeilijk om artikels op te nemen in een taal die vreemd is voor de onderzoeker. Om deze reden nemen we Frankrijk, die ook een belangrijke speler was in de ontdekking van het Midden-Oosten, en zeker in de context van Syrië, niet op in dit onderzoek.

We onderzoeken vijftien artikels van de websites theguardian.com (3), dailymail.co.uk(8), telegraph.co.uk(2), independent.co.uk(1) en theweek.co.uk(1) voor Groot-Brittannië. Wat betreft de VSA analyseren we zes artikels van de websites cnn.com(1), nbc.com(2), foxnews.com(2) en washingtonpost.com(1). Tot slot willen we ook Belgische online nieuwsberichtgeving onderzoeken wat betreft de YPJ, maar enkel demorgen.be (3) en hln.be hebben artikels hieromtrent gepubliceerd. Op hln.be waren echter dezelfde artikels te vinden op demorgen.be, dus nemen we deze website niet op in ons onderzoek. standaard.be heeft een artikel omtrent de YPJ maar dit kan enkel gelezen worden mits betaling of een abonnement. Op nieuwsblad.be was niets te vinden over de YPJ.

6.2. KRITISCHE DISCOURSANALYSE

Een discours is een geheel van ideeën, beelden en praktijken die vervat liggen in ons taalgebruik (Machin & Jaworski, 2006). Aangezien mensen taal gebruiken om de realiteit te construeren en betekenis te geven, is het echter geen neutrale weerspiegeling van die werkelijkheid (van den Berg, 2004; Hall, 2010). In die zin is ook nieuwsberichtgeving een vorm van discours (Van Dijk, 2009). Het is een representatie van de realiteit, fragmenten van feitelijke informatie, die betekenis krijgen binnen een bepaald nieuwsframe (McQuail, 2010).

Kritische discoursanalyse tracht de discoursen bloot te leggen die verschillende realiteiten construeren (Jorgensen & Philips, 2002). Het is een sociaal constructivistische visie op discourse. Dit wil zeggen dat de realiteit van mensen voornamelijk opgebouwd zijn door interactie met anderen, gemedieerd door het gebruik van taal en andere semiotieke systemen (Hansen & Machin, 2013, p.79). Deze discoursen zijn onlosmakelijk verbonden met ideologie, of de manier waarop ideeën en waarden bepaalde interesses reflecteren (Fairclough, 1995); maar ook met macht of de mate waarin discoursen de status quo van een maatschappij ondermijnen of ondersteunen (Van Dijk, 1993). Nieuwsmedia reproduceren als dusdanig bepaalde machtongelijkheden en relaties, door middel van bepaalde keuzes van taalgebruik (Van Dijk, 2009).

7. RESULTATEN VAN HET ONDERZOEK

7.1. TEKSTUELE ANALYSE

Volgens Kress (1989) en Fairclough (2003) kan de woordkeuze van de producent van een tekst door middel van een tekstuele analyse geanalyseerd worden. Vragen bij deze analyse zijn onder meer welke woorden het meest gebruikt worden, of welke soort woorden gebruikt worden (Hansen & Machin, 2013, p.123).

7.1.1. OVER-LEXICALISATIE

Indien in een tekst bepaalde woorden erg veel terugkomen, of overmatige beschrijvingen worden gegeven, is het mogelijk dat iets problematisch of ideologisch omstreden is (Hansen et al., 2013, p. 123).

Het feit dat de vrouwen Koerdisch zijn, wordt op alle onderzochte nieuwswebsites vermeld. De vrouwen worden benoemd als '*kurds*', '*kurdish female fighters*' of '*kurdish resistance*'. In totaal komen deze woorden 273 keren voor in alle artikels, met gemiddeld het grootste aantal vernoemingen in dailymail.co.uk (15). Daarnaast wordt ook de nadruk gelegd op het feit dat het een '*all-female*' groep is, of het feit dat de YPJ bestaat uit '*girls*'. De woorden '*female*', '*woman*', '*women*' en '*girls*', komen in totaal 341 keer voor in de artikels. Deze woorden werden gemiddeld het vaakst terug te vinden op de telegraph.co.uk (15). Vervolgens wordt ook accent gelegd op het feit dat de vrouwen '*young*' of '*girls*' zijn. Algeheel komen deze woorden 62 keren terug in de teksten, met gemiddeld het grootste aantal in dailymail.co.uk (17). Tot slot komen de woorden '*fighters*' en '*fighting*' of '*battle*' frequent terug (307). Deze woorden komen even geregeld terug in dailymail.co.uk als in demorgen.be (23).

Verder worden overmatige beschrijvingen gegeven van de heldhaftigheid van en de vriendschap tussen de vrouwen, de destructie van de steden in Syrië, de persoonlijke verhalen van de vrouwen (hun verleden en toekomstvisie) en hun gesneuvelde familiebanden, en hun strijd voor gelijkheid tussen man en vrouw. De heldhaftigheid van de vrouwen wordt geïllustreerd door zinnen als '*it is due to the bravery and skills of these women that Kobani has not fallen*' (theguardian.co.uk, 30/10/14). Bovendien wordt heldhaftigheid vaak gekoppeld aan de hechte vriendschap tussen de vrouwen: '*most of the YPJ soldiers are unmarried and have chosen to dedicate themselves to the struggle, adopting practices of discipline, training, austerity, charity and, most importantly, haval (friendship)*' (NBC.com, 10/09/14). Om de moed van de vrouwen te benadrukken wordt met zinnen zoals '*most of Kobane is destroyed, with unexplored shells and twisted hunks of cars strewn*

along the streets' gewezen op de complete destructie van de steden door de oorlog (dailymail.co.uk, 6/2/15). Vervolgens worden tal van zinnen gewijd aan beschrijvingen van de vrouwen en hoe ze vroeger waren: *'she used to have a Barcelona flag around her neck and wore full makeup' (...)* *'I can't remember her hands without rings or bracelets'* En hoe ze nu in de strijd zijn, *'her bag, which was full of perfume and cosmetics, came to be loaded with bombs and bullets'* (theguardian, 30/1/15). Dit komt volgens de meeste journalisten door het verlies van geliefden of familie, of een eerdere breuk met de familie. In veel artikels komen zinnen zoals *'IS killed my brother, she explains, with fire behind her eyes' (...)* *'from that time I've wanted to take up arms and fight them'* voor (telegraph.co.uk, 2/9/14). Tot slot wordt ook vaak vermeld dat de vrouwen strijden omdat *'they want equality between women and men'* (theweek.co.uk, 7/10/14).

7.1.2. CLASSIFICATIE VAN SOCIALE ACTOREN

A. AAN HET WOORD GELATEN OF NIET?

Hierbij wordt onderzocht of de participant van de tekst als persoon wordt voorgesteld of niet. Indien dit niet het geval is kan het zijn dat de producent van de tekst extra gewicht wil geven aan een bepaalde uitspraak (Hansen et al., 2013, p.126).

Bij de meeste artikels is er sprake van verpersoonlijking van de vrouwen van de YPJ. De vrouwen worden vaak aan het woord gelaten, wat wijst op het belang dat de auteur van het artikel hecht aan de uitspraken van de vrouwen. Daarnaast wordt ook de strijd van de vrouwen beschreven, vooral dan van gesneuvelde YPJ strijders. Dit is bijvoorbeeld zo in het stuk over Vivian Peyman, waarbij de auteur stelt dat *'she was one of the strongest and most dynamic women i'd ever met in the Middle East'* (NBC.com, 10/4/15). Een ander voorbeeld van zo'n eerbetuiging is het artikel over de gesneuvelde vrouwelijke commandant, Hebun Sinja (dailymail.co.uk, 6/2/15). Voorts worden IS strijders in geen enkel artikel aan het woord gelaten, wat wijst op impersonalisatie. Tot slot worden ook familie en vrienden aan het woord gelaten van gesneuvelde soldaten (foxnews.com, 8/11/14; theguardian.co.uk, 30/01/15; NBC.com, 10/9/14).

B. MOEDER, ZUS OF DOCHTER OF LID VAN DE YPJ?

Hierbij wordt onderzocht hoe participanten van een tekst worden beschreven, dit kan zijn als individu of als collectiviteit. Wanneer een participant als individu wordt omschreven kan het publiek zich associëren met die persoon. Bovendien zorgt extra informatie over de participant in kwestie voor een verdere individualisering (Hansen et al., 2013, p. 126). Dit is het geval bij de vrouwen van de YPJ, die in alle teksten worden voorgesteld als individuen. Zowel hun volledige naam, leeftijd als afkomst wordt altijd vermeld. Daarnaast wordt in sommige artikels ook vermeld wat ze voor de oorlog deden (theguardian, 30/01/15; dailymail, 14/12/15; dailymail, 16/10/15; dailymail 16/12; telegraph.co.uk, 2/9/14; telegraph.co.uk, 11/11/14; NBC.com, 10/4/15; DM, 20/9/14).

C. NAAM OF FUNCTIE?

Participanten van een tekst kunnen genominaliseerd worden wat betreft wie ze zijn, of gefunctionaliseerd worden door gerepresenteerd te worden in termen van hun functie (Hansen et al. 2013, p.128). In alle artikels worden de vrouwen bij naam genoemd, wat als dusdanig duidt op nominalisering. Daarnaast worden ze ook gefunctionaliseerd, wat hun legitimiteit onderschrijft. Door functionalisering wordt hun boodschap bovendien officiëler. Daarnaast connoteert deze functionalisering ook hun legitimiteit (Machin & Mayr, 2007). Deze functionalisering is dan vooral in termen van 'fighter', maar ook wanneer de vrouw aan het woord een hogere functie heeft, zoals commandant, generaal of woordvoerder van de YPJ (DM, 20/09/14; dailymail, 9/12/15; dailymail, 6/2/15; telegraph.co.uk, 2/9/14; telegraph.co.uk, 11/11/14; nbc.com, 10/9/14; nbc.com, 10/4/15; theweek.co.uk, 7/10/14; foxnews.com, 10/10/14). Functionalisering komt ook voor wanneer een expert over de strijd in Syrië aan het woord gelaten wordt (dailymail.co.uk, 6/2/15; dailymail.co.uk, 16/12/14; dailymail.co.uk, 2/12/14; cnn.com, 5/12/15; nbc.com, 10/9/14; theweek.co.uk, 7/10/14; foxnews.com, 10/10/14; DM, 1/12/15). Deze experts zijn bovendien meestal afkomstig uit een 'Westerse' land, en worden naast het vermelden van hun functie ook bij naam genoemd. Opvallend is ook dat een aantal van de artikels over 'former model' Tiger Sun gaan (dailymail.co.uk, 8/7/15; independent.co.uk, 5/12/15; dailymail.co.uk, 16/10/15). Hierbij wordt dus vooral de nadruk gelegd op het feit dat ze vroeger model was maar nu toch mee vecht met de vrouwen. Voorgaande functionalisering duiden als dusdanig op de legitimiteit dat toegeschreven wordt aan de daden van de vrouwen. Bovendien wordt die legitimiteit versterkt door ook Westerse experts over de situatie aan het woord te laten.

D. WIJ ZIJN DE YPJ!

Concepten als 'wij' en 'zij' worden gebruikt om een publiek in lijn te krijgen met, of te positioneren tegen bepaalde ideeën. Auteurs van artikels kunnen zo hun eigen ideeën voorstellen als 'onze' ideeën, door een collectieve '*other*' te creëren dat deze gedeelde ideeën opponeert (Hansen et al., 2013, p.129).

Wat dit betreft wordt vooral een onderscheid gemaakt tussen het democratische gedachtegoed van de vrouwen van de YPJ enerzijds en het paternalistische gedachtegoed van het Midden-Oosten anderzijds. Wat betreft de YPJ wordt vooral hun strijd voor **gelijkheid tussen man en vrouw** (theweek.co.uk, foxnews.com, demorgen.be, theguardian.co.uk & dailymail.com), **hun volk** (foxnews.com, washingtonpost.com, demorgen.be, theguardian.com, dailymail.co.uk & telegraph.co.uk) **en vrijheid** (theweek.co.uk, demorgen.be & dailymail.co.uk) vernoemd. Er wordt nadruk gelegd op het feit dat '*they have fought alongside their male counterparts*', en dat vrouwen op deze manier hun gelijkwaardigheid willen bewijzen aan mannen, zodat '*they see that we are their equals*' (theweek.co.uk, 7/10/14). Ook in demorgen.be wordt dit contrast tussen de patriarchale maatschappij – waarbinnen gedacht wordt dat strijden een mannenzaak is - en de strijdende vrouwen die het tegendeel willen bewijzen benadrukt (demorgen.be, 1/12/15, 9/2/15, 20/9/14). De YPJ probeert zo '*traditional gender expectations in the region and is redefining the role of women in conflict in the region*' (theweek.co.uk, 7/10/14). Hierbij wordt de YPJ, dat '*demonstrates this empowerment of women*' (theguardian.co.uk, 30/10/14), gelijkgesteld aan 'wij'. Onder de noemer van het paternalistische gedachtegoed van het Midden-Oosten vallen ook

uitspraken over de IS en Al-Assad. De IS militanten worden zowel gerepresenteerd als dom, waarbij de vrouwen opwerpen dat ze niets *'snappen van de Islam'* (demorgen.be, 1/12/15). Hierbij wordt vooral benadrukt hoe lachwekkend de vrouwen de overtuiging van de IS leden vinden *'dat ze niet naar het paradijs gaan als een vrouw hen doodschiet'* (demorgen.be, 20/9/14), en dat *'jihadi fighters are afraid of girls'* (dailymail.co.uk, 9/12/15). Daarnaast worden ook de gruweldaden van de IS en hun professionaliteit in de strijd in de verf gezet. Naast de representatie van IS als *'ongeorganiseerde heethoofden'* (demorgen, 20/9/14) die schrik hebben van meisjes, wordt de groep als dusdanig ook voorgesteld als *'erg nauwkeurig en professioneel'* (demorgen.be, 20/9/14). Hierdoor wordt meer gewicht gegeven aan de moed en kunde dat de vrouwen hebben *'helping defend the Syrian town from an onslaught by the IS extremist group'* (dailymail.co.uk, 2/12/14). Meer zelfs, de gruwelijke *'treatment of women to entice new recruits'* door de IS, is *'a powerful motivation for women to join the fight'* (cnn.com, 5/12/15). In deze berichtgeving wordt vooral de *'fearlessness'* van de vrouwen bewonderd (theguardian.co.uk, 6/2/15), en worden ze beschouwd als *'some of the fiercest and most effective fighters'* (theguardian.co.uk, 16/12/14). *'In driving these people from their homes, the extremist organisation IS has unknowingly created an army of women, prepared to fight'* (independent.co.uk, 2/9/14). Deze strijd wordt bovendien enkel gevoerd door de YPJ/ YPG. Een vrouwelijke strijdster vermeldt *'de Syrische regering kan ons niet beschermen tegen IS, dat moeten we zelfstandig doen'* (demorgen.be, 9/2/15). Het regime van Al-Assad helpt dus niet, en maakt zelfs deel uit van de oppositie door hun *'human rights abuses'* (dailymail.co.uk, 16/12/14). Deze actoren vallen als dusdanig onder de collectieve *'other'*. Strijdend aan de zijde van de vrouwen staat volgens sommige berichtgeving echter wel een *'US-led coalition'* (foxnews.com, 8/11/14) die *'helped save thousands of Yazidis and started bombing ISIS'* (cnn.com, 5/12/15). De YPJ en YPG worden als dusdanig gezien als *'a crucial partner to the West'* in de internationale strijd tegen IS (theweek.co.uk, 7/10/14).

7.1.3. VOORONDERSTELLINGEN.

Deze techniek houdt in dat auteurs bepaalde concepten gebruiken zonder deze verder te specificeren. Bovendien worden die concepten zeer vaak gebruikt waardoor het lijkt alsof ze vanzelfsprekend zijn. Vooronderstellingen kunnen gebruikt worden om een basis te leggen voor een daaropvolgend argument. Als de auteur immers een vooronderstelling maakt van een bepaalde toestand, zal zijn argument meer steek houden. Auteurs van teksten hebben als dusdanig een grote invloed op wat geweten is en gedeeld wordt in onze sociale wereld (Hansin et al. 2013, p.134). De eerste vooronderstelling is dat het vreemd zou zijn dat een vrouw de wapens opneemt omdat dit niet vrouwelijk is, *'je zou dat het inleveren van vrouwelijkheid kunnen noemen'* (demorgen.be, 1/12/15). Dit wordt opgeworpen, om daarna tot een argument te komen waarin gesteld wordt dat hoewel de vrouwen met de *'mannen meedoen'*, ze ook nog *'dansen en zingen'* (demorgen.be, 1/12/15). Deze geanticipeerde argumentaties op de vooronderstelling dat strijdende vrouwen niet vrouwelijk zijn, zijn bovendien op alle nieuwswebsites terug te vinden. De tweede vooronderstelling is dat het niet normaal kan zijn dat een vrouw uit het Midden-Oosten de wapens opneemt. Hierop wordt geargumenteed dat de vrouwen vooral strijden tegen het paternalistische gedachtengoed van het Midden-Oosten en het idee om weer in handen te vallen ervan (nbc.com, 10/9/14; dailymail, 16/12/14; dailymail, 2/12/14, telegraph, 2/9/14, CNN.com, 5/12/15; theweek.co.uk, 7/10/14, washingtonpost.com,

23/12/15, DM, 1/12/15). De derde vooronderstelling is tenslotte dat vrouwen een bijzondere reden nodig hebben om te gaan vechten in een oorlog. Wat dit betreft wordt opgeworpen dat de vrouwen van de YPJ vechten uit wraak voor het verlies van familie of geliefden (theguardian, 30/1/15; dailymail, 16/12/14; dailymail, 14/12/15).

7.1.4. WERKWOORDEN VAN GEVOELIGE, MOEDIGE VROUWEN EN GEVAARLIJKE BAARDMANNEN.

De werkwoorden waarmee bepaalde participanten worden voorgesteld beïnvloed de manier waarop we die participanten waarnemen. Het is een techniek waarmee sociale actoren gecategoriseerd worden en een manier om aandacht te trekken van het publiek. Met sommige werkwoorden willen de auteurs van de artikels de aandacht leggen op de dramatiek van een situatie, waardoor participanten meer gepersonaliseerd worden (Hansen et al, 2013, p. 141). Bij het schrijven over de vrouwen wordt vooreerst de nadruk gelegd op werkwoorden die voornamelijk geassocieerd worden met vrouwelijkheid zoals '*cry and embrace*', '*share an intimate moment*' (NBC.com, 10/9/14), '*she sang a song for us*' (NBC.com, 10/4/14), '*cheering defiantly*' (foxnews.com, 8/11/14), '*giechelen, plukken bloemen, frunniken aan elkaars haar*' (DM, 1/12/14) '*they cook and laugh*' (dailymail.com, 16/12/14) en '*her voice breaking*' (telegraph.co.uk, 2/9/14). Contrasterend worden de vrouwen ook heel heldhaftige werkwoorden toegeschreven, zoals '*training and fighting together*' (nbc.com, 10/9/14), '*we have to protect us and defend everyone*' (theweek.co.uk,), '*we vechten voor ons land*' (DM, 1/12/14), '*determined not to lose the town*' (dailymail, 2/12/14), '*either die or live there freely*' (telegraph, 2/9/14) en '*they have taken up arms*' (cnn.com, 5/12/14). De vrouwen worden dus zowel vrouwelijk en gevoelig, als mannelijk en heldhaftig gerepresenteerd.

Daarnaast wordt het gevaar en '*the twisted logic*' van de IS militanten ten opzichte van vrouwen in de verf gezet '*that rationalizes sexual exploitation, killing and enslavement*' (cnn.com, 5/12/15) met werkwoorden als '*raping*' (dailymail.co.uk, 6/2/15; cnn.com, 5/12/15 & demorgen.be, 20/9/14), '*enslaving*' (nbc.com, 10/9/14; cnn.com, 5/12/15 & demorgen.be, 20/9/14) en '*massacred*' (dailymail.co.uk, 6/2/15). Tegen deze '*bunch of filthy, mouth-breathing, knuckledragging pigs*' (independent.co.uk, 5/12/14) en hun '*barbaric treatment of women and girls*' gaan de vrouwen van de YPJ in, '*to protect*' (...) '*and defend everyone*' (theweek.co.uk, 2/9/14), zonder vrees, '*determined not to lose*' (dailymail, 2/12/14)

A. HYPERBOLEN EN METAFOREN

Met hyperbolen worden door de auteur bepaalde situaties aangedikt, waardoor sommige actoren bevoorreed worden (Hansen et al., 2013, p.141). Daarnaast kan een auteur ook gebeurtenissen verbergen en vereenvoudigen door gebruik te maken van metaforen. Hiermee worden objecten, mensen en gebeurtenissen beschreven op basis van andere zaken. Door metaforen kunnen sommige zaken positiever, en andere negatiever voorgesteld worden (Hansen et al., 2013, p.142).

We merken op dat heel wat hyperbolen aangewend worden om de nadruk te leggen op de heldhaftigheid van de vrouwen. De vrouwen zijn '*outstanding*' (theguardian.co.uk, 30/1/14) '*and some of the fiercest and most effective fighters*' (dailymail.co.uk, 16/12/14) waarna ze een '*heroic death*' tegemoet gaan (theguardian.co.uk, 30/1/14). De strijders zijn '*celebrated*' (dailymail.co.uk, 6/2/14) en '*stubborn*' in het

verdedigen van hun land (theguardian.co.uk, 2/12/14). Bovendien zijn ze de '*strongest and most dynamic women*' (nbc.com, 10/4/14) in het Midden Oosten, het '*volmaakte tegendeel van de baardmannen van IS*' (demorgen.be, 1/12/15). In de representaties van de vrouwen van de YPJ worden in die zin bovendien heel vaak metaforen gebruikt. Dit zijn metaforen als '*the real boots on the ground*' (theguardian.co.uk, 30/10/14), '*following in the footsteps of the women of YPJ*' (dailymail.co.uk, 14/12/15) of '*sisters in arms*' (dailymail.co.uk, 9/12/14). De vrouwen worden gerepresenteerd als '*de trots van Rojava*', '*het volmaakte tegendeel van de baardmannen*' of '*de stoottroepen van de emancipatie*' (demorgen.be, 1/12/14).

Daarnaast worden veel bijvoeglijke naamwoorden gebruikt in het beschrijven van de gruweldaden van de IS, maar niet in het beschrijven van de militanten zelf. Voorbeelden hiervan zijn: '*the hellish attack*' (theguardian.co.uk, 30/1/14), '*uncompromising brutality*' (dailymail.co.uk, 6/2/14), '*violent interpretation of Shariah Law*' (dailymail.co.uk, 2/12/14) of '*the barbaric treatment*' (independent.co.uk, 2/9/14). Bovendien worden hiervoor ook metaforen gebruikt. Metaforen worden echter wel aangewend voor de beschrijvingen van de militanten. Dit zijn metaforen als '*an ISIS tank that shelled them all to death*' (theguardian.co.uk, 30/1/14) of '*the ISIS extremists were like children in a sweetshop*' (dailymail.co.uk, 9/12/14).

Tot slot worden ook hyperbolen gebruikt bij het beschrijven van de schade in Syrië als gevolg van de oorlog, zoals '*the massive damage*' (theguardian.co.uk, 30/1/14), '*the war-torn country*' (dailymail.co.uk, 16/10/14) en '*the dry and desolate land*' (cnn.com, 10/9/14). Maar ook metaforen worden frequent gebruikt om Syrië te beschrijven en de desastreuze gevolgen van de oorlog voor het land. Dit zijn metaforen als '*past remnants of homes and yards and lives, buried under mountains of broken bricks and dust, so bleak and depressing*' (...) '*but then hearing the echos of unseen children, laughing among the rubble, like ghosts*' (dailymail, 16/10/15). Hierbij wordt door de beschrijvingen van de stad gewezen op de uitzichtloosheid van de oorlog, waarna door de beschrijving van de kinderen wordt gewezen op de kracht van het volk, en de hoop op een betere toekomst.

7.1.5. REPRESENTATIE VAN SOCIALE ACTIE

Hoe we mensen waarnemen kan gevormd worden door de representatie van transitiviteit. Door dit te bestuderen wordt blootgelegd wie een belangrijke rol speelt in een bepaald beding en wie de gevolgen draagt van die actie. Het onthult welke actor als subject wordt aangewezen (agent of participant), en wie als object (patiënt of slachtoffer) wordt beschouwd (Hansen et al. 2013, p.146). Wanneer een bepaalde groep passief wordt voorgesteld kan dit zijn omdat de auteur de nadruk wil leggen op de andere actoren. Deze andere actoren worden zo geactiveerd, waardoor zij *agency* toegekend krijgen, wat bijdraagt aan de representaties van macht (Fairclough, 2003, p. 113). Deze participanten worden voorgesteld als de focus van actie. Van deze actoren wordt een mentale projectie gemaakt, waardoor het publiek een bepaalde empathie ontwikkeld voor die personen. Transitiviteit wijst als dusdanig op die acties van actoren met een daadwerkelijk resultaat (Hansen et al., 2013, p. 146). We stellen vast dat de vrouwen van de YPJ in ieder artikel actief worden gerepresenteerd, waardoor zij *agency* toegekend krijgen. Deze activiteit kadert echter steeds binnen een context van het verdedigen van Westerse waarden, waardoor hun *agency* hiertoe beperkt wordt. De redenen van de vrouwen om te vechten worden met andere woorden beperkt tot zaken zoals

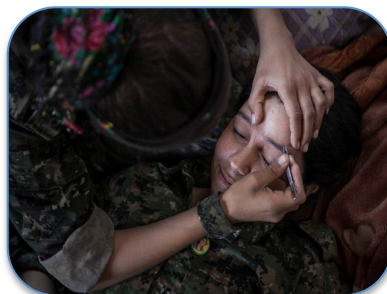
gelijkheid (theweek.co.uk, foxnews.com, demorgen.be, theguardian.co.uk & dailymail.com), vrijheid (theweek.co.uk, demorgen.be & dailymail.co.uk) en de strijd voor hun volk (foxnews.com, washingtonpost.com, demorgen.be, theguardian.com, dailymail.co.uk & telegraph.co.uk). Bovendien worden ook in alle artikels de gedachten, dromen en gevoelens van de vrouwen beschreven, wat empathie en sympathie opwekt bij de lezer (theguardian.co.uk, dailymail.co.uk, telegraph.co.uk, independent.co.uk, cnn.com, nbc.com, theweek.co.uk, foxnews.com, washingtonpost.com, DM).

7.1.6. VISUELE REPRESENTATIE

Het is ook belangrijk aandacht te besteden aan de visuele representatie van de vrouwen van de YPJ (Sneller et al., 2002, pp 43-45). Ook hier worden de bevindingen van de tekstuele analyse doorgetrokken. Er zijn met name zowel foto's (of portretten) te zien waarop de vrouwen alleen worden afgebeeld, mooi en vrouwelijk, of samen, zittend en lachend (theguardian.co.uk, 13/3/15; nbc.com, 10/9/14; theweek.co.uk, 7/10/14; demorgen.be, 1/12/15; theguardian.co.uk, 30/1/15; dailymail.co.uk, 14/12/15 & 9/12/15 & 16/4/15); als foto's van vrouwen in de strijd, zij aan zij met de mannen van de YPG (theguardian.co.uk, 30/10/14; dailymail.co.uk, 8/7/15; nbc.com, 10/9/14; washingtonpost.com, 23/12/15; demorgen.be, 1/12/15 & 9/2/15). Er wordt een duidelijk contrast gemaakt tussen hun vrouwelijkheid wanneer ze samen in het kamp zijn, en hun mannelijke moed wanneer ze vechten of trainen. Bovendien wordt ook het community gevoel van de YPJ/YPG heel erg in beeld gebracht.

Community- gevoel, van links naar rechts: foto 1 & 2: nbc.com, 10/9/14; dailymail.co.uk, 6/2/15

Vrouwelijkheid in het kamp: dailymail.co.uk, 6/7/15; nbc.com, 10/9/14, dailymail.co.uk, 13/12/15

Strijdende vrouwen, zij aan zij met mannen, van links naar rechts: [washingtonpost.com](http://www.washingtonpost.com), 23/12/15; demorgen.be, 1/12/15 en [dailymail.co.uk](http://www.dailymail.co.uk), 6/2/15

7.2. DISCURSIEVE PRAKTIJKEN

A. NARRATIVES

We vinden een aantal *narratives* terug in de onderzochte artikels. De representaties van de vrouwen van de YPJ vinden vooreerst plaats binnen het *'beautiful soul narrative'* (Sjoberg, 2010, p.55) ([theguardian.co.uk](http://www.theguardian.co.uk), 13/3/15; [nbc.com](http://www.nbc.com), 10/9/14; [theweek.co.uk](http://www.theweek.co.uk), 7/10/14; demorgen.be, 1/12/15; [theguardian.co.uk](http://www.theguardian.co.uk), 30/1/15; [dailymail.co.uk](http://www.dailymail.co.uk), 14/12/15 & 9/12/15 & 16/4/15). Het concept van *'the beautiful soul'* komt van Hegel's *'phenomenology of mind'*, en wijst op de individuele goedheid en puurheid van vrouwen (Elshtain, 1982, p. 341). Binnen feministische stromingen wordt de positie van de *'beautiful soul'* gezien als de ontologische visie van een vrouwelijk wezen, waarbij vrouwen worden beschouwd als wezens van een ander, en superieur ras, en mannen gedefinieerd worden als bruten. Het probleem met zo'n narratief is dat vrouwen steeds als lief en onschuldig gezien worden, terwijl mannen beschouwd worden als beesten. De agency van vrouwen wordt hierdoor immers beperkt tot ondersteunende rol van *'The Just Warrior'*, of de man (Elshtain, 1982, p. 342). De vrouw kan binnen deze narratief als dusdanig niet beschouwd worden als *'warrior'*. *The Just Warrior* wordt begrepen als het tegengestelde van *'the beautiful soul'*, als een strijder die soms de noodzakelijke taak heeft geweld te gebruiken om een ergere situatie te voorkomen (Elshtain, 1982, p.343). In die zin zijn de representaties van de vrouwen echter ook te kaderen binnen deze *narrative* ([theguardian.co.uk](http://www.theguardian.co.uk), 30/10/14; [dailymail.co.uk](http://www.dailymail.co.uk), 8/7/15; [nbc.com](http://www.nbc.com), 10/9/14; [washingtonpost.com](http://www.washingtonpost.com), 23/12/15; demorgen.be, 1/12/15 & 9/2/15). Binnen de *'Just Warrior'* verhaallijn komt het heldin discours naar voren. De vrouwen van de YPJ worden immers naast *beautiful soul*, ook gerepresenteerd als echte helden. Als heldinnen strijden ze *'brave'* ([theguardian.co.uk](http://www.theguardian.co.uk), 30/10/14) en *'fearless'* ([theguardian.co.uk](http://www.theguardian.co.uk), 6/2/15) voor het algemeen welzijn van het Koerdische volk, de gelijkheid tussen man en vrouw en vrijheid (supra, representatie sociale actie). Wanneer bovendien een verband gelegd wordt tussen een heldin discours en een oriëntalistisch discours binnen *'the just warrior narrative'*, zorgt dit voor een *'clash of civilizations'* op persoonlijk niveau (Sjoberg & Gentry, 2008). Het houdt vanuit de *gaze* van de Westerse man immers de vernedering in van de Islamitische man door het 'zwakkere' geslacht, vervlochten in een discursief conflict. De radicale Islamitische retoriek van de IS bekritiseert immers Westerse vrouwen, of in dit geval de Koerdische heldinnen, waardoor vermoord worden door hen dé ultieme straf is. De *whore narrative* (Sjoberg & Gentry, 2008) komt echter niet naar voren in de representaties van de vrouwen, dit kan te wijten zijn aan het feit dat de vrouwen eerder afgebeeld

worden als een verlengde van de Westerse strijder. De agency worden zo beperkt tot het strijden voor Westerse waarden, waardoor narratieven als sexuele deviantie of erotomania aan de kant geschoven worden.

De agency van de vrouwen van de YPJ wordt binnen een heldin discours echter ook beperkt tot de strijd voor Westerse waarden, waardoor persoonlijke motivaties niet aan bod komen. Indien deze persoonlijke motivaties toch aan bod komen, kaderen die meestal binnen verhalen van *'the black widow'*. Volgens deze narrative nemen vrouwen de wapens op omdat ze wraak willen nemen voor de dood of het verlies van hun familie (Struckman, 2010, p.98) (theguardian, 30/1/15; dailymail, 16/12/14; dailymail, 14/12/15).

B. CRITERIA VAN NIEUWSSELECTIE: NIEUWSFACTOREN EN NIEUWSWAARDEN

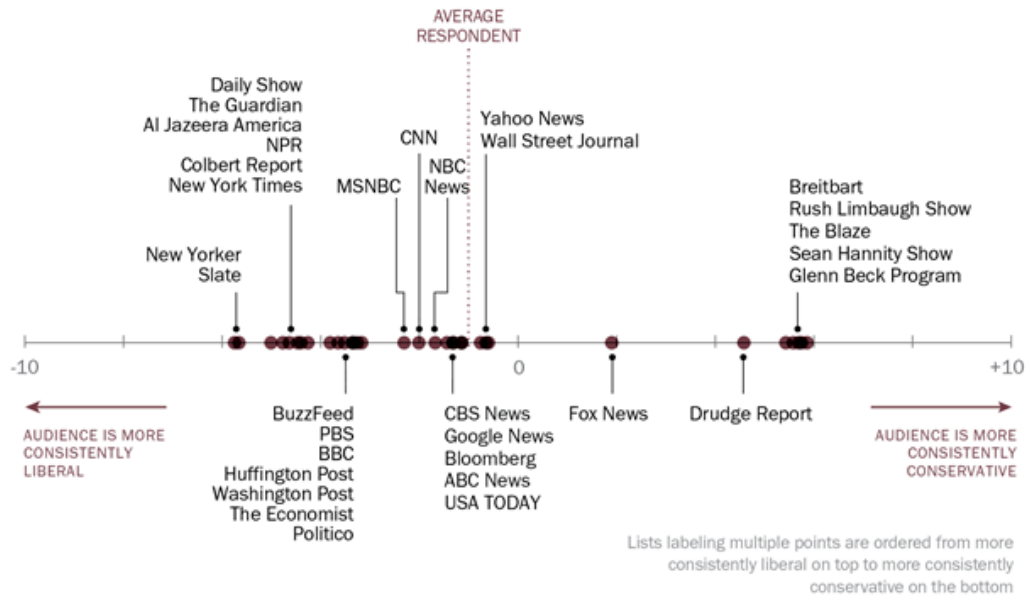
We zien dat in de artikels voornamelijk de volgende nieuwswaarden: *'surprise'*, *'bad news'*, *'good news'*, *'relevance'*, *'follow-up'* (Harcup & O'Neill, 2001, p.279), *'conflict'*, *'audio-visuals'* en *'drama'* (Harcup & O'Neill, 2016, p.13), terugkomen. De *'surprise'* waarde van de nieuwsberichten is onder meer toe te schrijven aan het feit dat de vrouwen van de YPJ afkomstig zijn uit het Midden-Oosten. Dit zorgt voor een verrassingselement in de artikels, aangezien het Westerse lezerspubliek dit niet verwacht. Er wordt zo een contrast gecreëerd tussen de klassieke opvattingen van vrouwen uit het Midden-Oosten als onderdrukt en slachtoffer, en de vrouwen van de YPJ, die zich afzetten tegen hun paternalistische samenleving (supra, 7.1.2.D). Daarnaast spelen de gebeurtenissen zich af binnen de context van het *'conflict'* in Syrië, wat de waarde van *'bad news'* bewerkstelligd. De tragische maar moedige dood en het martelaarschap van enkele vrouwen van de YPJ draagt hier ook aan bij, en wordt in sommige artikels extra belicht (dailymail.co.uk, 6/2/15; nbc.com, 10/4/15; foxnews.com, 8/11/14). Maar ook de waarde van *'good news'* is terug te vinden in de nieuwsberichten. De herovering van de stad Kobane, en andere overwinningen van de YPJ, zoals het bevrijden van de Yazidis, zijn in die zin nieuwswaardig (dailymail.co.uk, 14/12/15; dailymail.co.uk, 6/2/15; theweek.co.uk, 7/10/14). De strijd tegen IS, binnen de bredere context van de strijd tegen de terreur wordt bovendien als relevant beschouwd. Daaruit volgt ook dat blijvend bericht wordt over de vrouwen, als *'follow-up'* van de gebeurtenissen. Vervolgens creëren ook de vele foto's en filmpjes van de vrouwen de nieuwswaarde van *'audio-visuals'*. Deze trekken immers de aandacht van het lezerspubliek. Tot slot is ook de dramatiek van de gebeurtenissen, een belangrijke factor in het selecteren van nieuws. Hierbij worden de emoties van de vrouwen in de verf gezet, en ook de reacties van de families belicht.

Daarnaast wijzen de onderzoekers er op dat deze waarden ook beïnvloedt worden door zaken zoals tijd en middelen (Harcup et al., 2016). In die zin is de geografische context waarbinnen de YPJ zich bevindt problematisch. Door de afstand enerzijds, en de context van oorlog anderzijds, is het immers niet evident om als journalist informatie te verzamelen. Dit impliceert dat de meeste artikels het resultaat zijn van bureaujournalistiek, en dus grotendeels gebaseerd zijn op bronnen uit de tweede hand. Bovendien heeft ook het type publiek waarvoor de journalist een artikel schrijft een grote invloed op wat als nieuwswaardig wordt beschouwd (Harcup et al., 2016). Demorgen.be wordt doorgaans beschouwd als kwaliteitskrant, die traditioneel een meer links lezerspubliek heeft (De Bens & Raeymaeckers, 2010). Hun socialistische oorsprong zou misschien ook de reden kunnen zijn waarom enkel in deze Vlaamse krant erg veel artikels over de YPJ te vinden zijn. Wanneer we vervolgens naar afbeelding 1 kijken, stellen we vast dat zowel

washingtonpost.com, theguardian.com/co.uk, dailynews.com/co.uk, cnn.com en nbc.com eerder een liberaal publiek aantrekken. Foxnews.com trekt daarentegen eerder een conservatief publiek aan. Volgens onderzoek is het conservatisme als ideologie sterk gecorreleerd met het nationalisme (Eckhardt, 1991).

Ideological Placement of Each Source's Audience

Average ideological placement on a 10-point scale of ideological consistency of those who got news from each source in the past week...

American Trends Panel (wave 1). Survey conducted March 19-April 29, 2014. Q22. Based on all web respondents. Ideological consistency based on a scale of 10 political values questions (see About the Survey for more details.) ThinkProgress, DailyKos, Mother Jones, and The Ed Schultz Show are not included in this graphic because audience sample sizes are too small to analyze.

PEW RESEARCH CENTER

AFBEELDING 1: IDEOLOGISCHE VOORKEUR LEZERSPUBIEK PER KRANT, BRON: MITCHELL, GOTTFRIED, KILEY & MATSA (2014).

C. GEBRUIK VAN TEKSTEN: KOPIËREN VAN PERSAGENTSCHAPPEN

Sommige nieuwsteksten zijn bijna exacte kopieën van de teksten opgesteld door persagentschappen. Soms in die mate dat slechts een paar eigen accenten worden toegevoegd (Richardson, 2007, pp. 106-107). Dit is het geval bij enkele artikelen van dailymail.co.uk, die gebruik maakt van nieuwsberichten van AFP (13/12/15), Reuters (16/12/14) en AP (2/12/14). In Westerse media wordt regelmatig beroep gedaan op gebruik deze Westerse nieuwsagentschappen (Boyd-Barrett & Rantanen, 2013). Dit zorgt er op zich voor dat de heersende Westerse ideologieën nogmaals weerspiegeld worden in berichtgeving (Harrison, 2006).

7.3. SOCIALE PRAKTIJEN

Het discours van de heldin is prominent terug te vinden in de berichtgeving rond de vrouwen van de YPJ. Een held is volgens Griekse mythologie immers iemand die deugden toegekend krijgt naar aanleiding van de handelingen die hij onderneemt in het streven naar een bepaald doel, ten midden van een context van tegenkating. Het nastreven en verdedigen van het recht op een gelijke behandeling tussen man en vrouw wordt door ons als deugd beschouwd. Hoewel wij dit recht als vanzelfsprekend beschouwen, is dit inherent aan de Westerse ideologie van het liberalisme. Ideologieën, of ideeën over onze maatschappij, bepalen in grote mate ons mens- en wereldbeeld en zijn zo diep in onze samenleving verankerd, dat ze als natuurlijk worden beschouwd (Shoemaker & Vos, 2009). Maar ook de strijd voor het nastreven van *the greatest happiness of the greatest number* ten midden van een context van oorlog, wordt door het Westen als een heldendaad beschouwd en is inherent aan de ideologie van YPJ. Dit idee ligt bij ons aan de basis van het socialisme. En ten slotte moet ook de ideologie van het nationalisme in acht genomen worden. Het gevecht van de Koerdische beweging, voor de bescherming van het volk wordt door Westerse nationalisten als een ware heldendaad beschouwd. Een tweede discours dat veel terugkomt in de mediarepresentatie van de strijdende vrouwen is het Oriëntalisme. Hoewel het lijkt alsof hier afstand van genomen wordt door het toekennen van *agency* aan de vrouwen en hen te beschouwen als helden, speelt nog steeds een oriëntalistische oordeelscomponent mee in de mediarepresentaties (Kollarova, 2015). Door de *agency* van de vrouwen immers te beperken tot het beschermen en verdedigen van waarden afkomstig uit Westerse ideologieën (het Liberalisme, Socialisme en Nationalisme), zoals vrijheid, de gelijkheid tussen man en vrouw *of the greatest happiness of the greatest number*, en de strijd voor eigen volk, blijft het Oriëntalistisch discours bestaan. Beide gemedieerde discourses reproduceren als dusdanig de ideologieën van het liberalisme, socialisme en nationalisme; en liggen mee aan de basis van de vertekende mediarepresentaties van de YPJ. Door het feit dat deze waarden ook aan de basis liggen van het democratisch confederalisme waar de YPJ naar streeft, wordt een overmatige aandacht aan deze ideologieën besteed, waardoor persoonlijke *agency* van de vrouwen wordt genegeerd. Daarnaast komt echter ook de ideologie van het kolonialisme naar voren uit de analyse. Hierbinnen kadert voornamelijk het Oriëntalisme, door de *'metaphoric desire to 'unveil' alien cultures, by laying them bare and bringing them into conformity with the ideological norms of the dominating power'* (Macdonald, 2006, p.9). Deze metaforische notie van 'unveiling' transformeerde in een pathologische antipathie ten opzichte van het dragen van een hoofddoek (2006, p.9). Het kan als dusdanig zo zijn dat de heldhaftige representaties van de Koerdische vrouwen door Westerse media voortkomen uit een koloniale sympathie voor het niet-dragen van een hoofddoek.

8. CONCLUSIE EN DISCUSSIE

Dit artikel ging de oorsprong van de Westerse fascinatie voor vrouwelijke gewapende strijders in Syrië, en meer bepaald voor de vrouwen van de YPJ, na door middel van een kritische discoursanalyse. Aangezien fascinatie '*the power and act of imagination upon other bodies*' is (Connor, p.9, 1998), was het vooreerst belangrijk de gefascineerde te identificeren. Uit onderzoek blijkt dat dit de Westerse man is², waardoor we kunnen stellen dat de Westerse fascinatie voortkomt uit vragen over de eigen mannelijke identiteit, vervat in de dialectiek van het Zelf en de vrouwelijke Ander (Kraak, 2010, p.55). Deze vragen ontstaan omdat de vrouwen van de YPJ de traditionele associaties van vrouwen met de private, vrouwelijke sfeer uitdagen. De vrouwen treden zo de publieke, mannelijke sfeer binnen; en vechten aan het front een even harde en meedogenloze strijd als mannen. Daarnaast is de gefascineerde ook Westers, waardoor we kunnen stellen dat deze zijn fascinatie ook ontspruit uit vragen over de eigen Westerse identiteit. Deze vragen ontstaan omdat de vrouwen van de YPJ de traditionele associatie van een vrouw uit het Midden-Oosten met onderdrukking uitdagen. De traditionele associaties of stereotyperingen van vrouwen, en zeker van vrouwen uit het Midden-Oosten komen voort uit bepaalde ideeën, een mens - en wereldbeeld, dat de Westerse 'Self' heeft over de maatschappij. Deze ideologieën, en de discourses die hierin liggen vervat, worden afgespiegeld in mediateksten, en als dusdanig ook in Westerse nieuwsberichtgeving. Om deze discourses en ideologieën te ontdekken, deden we voor dit onderzoek een kritische discoursanalyse.

Uit de resultaten blijkt dat een heldin discours en/ of een oriëntalistisch discours prominent in de representaties van de vrouwen van de YPJ in de verschillende artikels vervat liggen. De vrouwen worden in deze artikels gerepresenteerd als moedige vrouwen, die vechten voor de gelijkheid tussen man en vrouw, het Koerdische volk en vrijheid. Op deze manier wordt de agency van de vrouwen beperkt tot het nastreven van de pro-Westerse waarden van het liberalisme, nationalisme en socialisme. Daarnaast wordt geen afstand genomen van het oriëntalistisch discours, waarbinnen vrouwen uit het Midden-Oosten gerepresenteerd worden als slachtoffers van een paternalistische samenleving. Aangezien de vrouwen immers als het evenbeeld van de Westerse held gezien wordt, blijft dit Oriëntalistisch discours aanhouden. Bovendien zorgt een verband tussen beide discourses binnen een '*the just warrior narrative*' voor een *clash of civilizations* op persoonlijk niveau (Sjoberg & Gentry, 2008). De vernedering van een Islamitische man door het zwakkere geslacht wordt zo vervlochten in een discursief conflict, waardoor duidelijk wordt dat de Westerse man zijn uitgedaagde positie probeert te beschermen.

De voornaamste beperking van dit onderzoek is de steekproefgrootte, met 24 artikels kunnen immers geen algemene uitspraken gedaan worden. Daarnaast is ook het ontbreken van Franstalige media in de steekproef een beperking. Deze media zouden eventueel wel in toekomstig onderzoek opgenomen kunnen worden.

---

² Hiermee wordt niet de Westerse man in vlees en bloed bedoelt, maar eerder het gedachtengoed van de Westerse man, dat aan de basis ligt van de constructie van kennis over de realiteit binnen de Westerse cultuur. Dit impliceert ook dat vrouwelijke journalisten denken vanuit deze Westerse, mannelijke culturele waarden, aangezien deze waarden verinnerlijkt worden en vaak niet meer in vraag gesteld worden.

BIBLIOGRAFIE

- Abbas, A. (1989). On fascination: Walter Benjamin's images. *New German Critique*, (48), 43-62.
- Bacon, H. (2015). *The fascination of film violence*. Hampshire: Palgrave Macmillan.
- Baetens, J., de Bloois, J., Masschelein, A. & Verstraete, G.(2007). *Culturele studies. Theorie in de praktijk*. Nijmegen: Uitgeverij Vantilt.
- Boyd-Barrett, O., & Rantanen, T. (1998). *The globalization of news*. California: Sage.
- Connor, S. (1998). Fascination, skin and the screen. *Critical Quarterly*, 40(1), 9-24.
- De Bens, E. & Raeymaeckers, K. (2010). *De pers in België: Het verhaal van de Belgische dagbladers gisteren, vandaag en morgen*. Tielt: Lannoo Campus.
- Eckhardt, W. (1991). Authoritarianism. *Political psychology*, 12 (1), 97-124.
- Elshtain, J. B. (1985). Reflections on war and political discourse: Realism, just war, and feminism in a nuclear age. *Political Theory*, 13(1), 39-57.
- Fairclough, N. (1995). *Media discourse*. London: Hodder Arnold Publication.
- Fairclough, N. (2003). *Analysing discourse: Textual analysis for social research*. London: Routledge Psychology Press.
- Falah, G. W. (2005). 12 The Visual Representation of Muslim/Arab Women in Daily Newspapers. *Geographies of Muslim women: Gender, religion, and space*, 300-320.
- Furedi, F. (2004). *Therapy culture: Cultivating vulnerability in an uncertain age*. London: Routledge.
- Gilman, S. L. (1985). *Difference and pathology: Stereotypes of sexuality, race, and madness*. New York: Cornell University Press.
- Hall, S. (2010). The work of representation. In S. Hall (Ed.), *Representation: cultural representations and signifying practices* (pp. 13-64). London: Sage Publications.
- Hansen, A. & Machin, D. (2013). *Media & communication research methods*. London: Palgrave MacMillan.
- Harcup, T., & O'Neill, D. (2001). What is news? Galtung and Ruge revisited. *Journalism studies*, 2(2), 261-280.
- Harcup, T., & O'Neill, D. (2016). What is news? News values revisited (again). *Journalism Studies*, 1-19.
- Harrison, E., & Mitchell, S. M. (2014). The Arab Spring and democratic socialization: Transnational influences. In E. Harrison & S. M. Mitchell (Eds.), *The triumph of democracy and the eclipse of the west* (pp.

27-51). New York: Palgrave Macmillan US.

Hewitt, L. (2014). *Western media representation of Kurdish female fighters vs. The women of ISIS. A research proposal*. Lund: Lund University, center for Middle Eastern Studies.

Huckin, T., Andrus, J., & Clary-Lemon, J. (2012). Critical discourse analysis and rhetoric and composition. *College Composition and Communication*, 107-129.

Jørgensen, M. & Phillips, L. (2002). *Discourse analysis as theory and method*. London: Sage.

Kollárová, M. (2015). *Good or Bad Agents? Western fascination with women and the construction of female objects during the ISIS crisis* (Doctoral dissertation, Central European University).

Kraak, M. (2010). *Groeten uit de Rimboe?: Een onderzoek naar de realitysoaps' Groeten uit de Rimboe en 'Groeten Terug'*. Amsterdam: Amsterdam University Press.

Kress, G. (1989). *Linguistic Processes in Sociocultural Practice*. Oxford: Oxford University Press.

Lazar, M. M. (2007). Feminist critical discourse analysis: Articulating a feminist discourse praxis 1. *Critical Discourse Studies*, 4(2), 141-164.

Litosseliti, L., & Sunderland, J. (2002). *Gender identity and discourse analysis (2nd ed)*. Amsterdam: John Benjamins Publishing.

Lukin, A. (2013). Journalism, ideology and linguistics: The paradox of Chomsky's linguistic legacy and his 'propaganda model'. *Journalism*, 14(1), 96-110.

Machin, D., & Jaworski, A. (2006). Archive video footage in news: creating a likeness and index of the phenomenal world. *Visual Communication*, 5(3), 345-366.

Mainon, D., & Ursini, J. (2006). *Modern amazons: warrior women on screen*. Canada: Hal Leonard Corporation.

McQuail, D. (2010). *McQuail's Mass Communication Theory (6th ed.)*. London: Sage Publications.

Mitchell, A., Gottfried, J., Kiley, J. & Matsa, E. K. (2014). *Political polarization & media habits*. Geraadpleegd op 6 mei 2016 op het World Wide Web:
<http://www.journalism.org/2014/10/21/political-polarization-media-habits/>

Mosse, G. L. (1998). *The image of man: The creation of modern masculinity*. Oxford: Oxford University Press.

Mulvey, L. (1989). *Visual pleasure and narrative cinema*. London: Palgrave Macmillan UK.

Naaman, D. (2007). Brides of Palestine/angels of death: Media, gender, and performance in the case of the Palestinian female suicide bombers. *Signs*, 32(4), 933-955.

- Nhanenge, J. (2011). *Ecofeminism: Towards integrating the concerns of women, poor people, and nature into development*. Lanham, Maryland: University Press of America.
- Paasche, T. F. (2015). Syrian and Iraqi Kurds: conflict and cooperation. *Middle East Policy*, 22(1), 77-88.
- Richardson, J. E. (2007). *Analysing newspapers. An approach from critical discourse analysis*. London: Palgrave Macmillian.
- Rosaldo, M. Z., Lamphere, L., & Bamberger, J. (1974). *Woman, culture, and society*. Stanford: Stanford University Press.
- Saeed, S. (2014). *The Kurdish National Movement in Turkey: From the PKK to the KCK*. Thesis for the degree of doctor of philosophy in Middle East Politics, Exeter.
- Said, E. (2007). Latent and manifest orientalism. *Race and racialization: Essential readings*, 45-55.
- Shoemaker, P.J. & Vos, T.P. (2009). *Gatekeeping Theory*. Routledge: New York.
- Sjoberg, L. (2010). "Women Fighters and the 'beautiful Soul' Narrative." *International Review of the Red Cross* 92(877), 53-68.
- Sjoberg, L., & Gentry, C. E. (2007). *Mothers, monsters, whores: women's violence in global politics*. London: Zed Books.
- Sjoberg, L., & Gentry, C. E. (2008). Reduced to bad sex: Narratives of violent women from the bible to the war on terror. *International Relations*, 22(1), 5-23.
- Sneller, A. A., & Verbiest, A. (2002). *Bij wijze van schrijven: over gender en trefzeker taalgebruik*. Den Haag: Sdu Uitgevers.
- Staab, J. F. (1990). The role of news factors in news selection: A theoretical reconsideration. *European Journal of communication*, 5(4), 423-443.
- Struckman, S. (2010). 'Black Widows' in the New York Times: Images of Chechen women rebels. In F. Shirazi (Ed.), *Muslim women in war and crisis* (pp. 92-106). Austin: University of Texas Press.
- Van den Berg, H. (2004). Discoursanalyse. *KWALON*, 9(2), 29-39.
- Van der Auwera, K. (2016). *Als de Arabische Revolutie een begraafplaats heeft, dan ligt die nu in Syrië*. Geraadpleegd op 10 april 2016 op het World Wide Web: <http://www.knack.be/nieuws/wereld/als-de-arabische-revolutie-een-begraafplaats-heeft-dan-ligt-die-in-syrie/article-normal-642201.html>
- Van Dijk, T. A. (1993). Principles of critical discourse analysis. *Discourse & society*, 4(2), 249-283.
- Van Dijk, T. A. (2009). *Society and discourse: How social contexts influence text and talk*. Cambridge:

Cambridge University Press.

GEBRUIKTE ARTIKELS ONDERZOEK

Cnn.com (5/12/15). *Why women fight against ISIS.*

Dailymail.co.uk (16/10/15). *'They want to die in battle to get revenge for lost loved ones': Heartbreaking images of children living in the ruins of Syria by Canadian model who went to fight ISIS.*

Dailymail.co.uk (14/12/15). *Christian women who have left behind their jobs, studies and children to take up Kalashnikovs in fight against ISIS.*

Dailymail.co.uk (16/12/14). *Female fighters battle for freedom and equality in Syria – TRFN.*

Dailymail.co.uk (16/4/15). *'Kill, kill, kill!': Shocking moment young Kurdish girl fires machine gun at ISIS, boasting she's killed 400.*

Dailymail.co.uk (2/12/14). *INSIDE KOBANI:Kurdish women on the frontline.*

Dailymail.co.uk (6/2/15). *Killed in battle for Kobane, the fearless woman commander who led Kurdish female fighters against ISIS.*

Dailymail.co.uk (8/7/15). *Body parts, bloody battles and being one of the boys: model who went to fight ISIS in Syria reveals horrors she saw on the frontline.*

Dailymail.co.uk (9/12/15). *What really scares ISIS? GIRLS! Jihadists believe that if they are killed by a woman they won't go to heaven, claim Kurdish fighters.*

Demorgen.be (1/12/15). *Vrouwen zijn betere krijgers dan mannen.*

Demorgen.be (20/9/14). *De beuk erin: deze powergirls gaan de strijd tegen IS aan.*

Demorgen.be (9/2/15). *De Koerdische vrouwenrevolutie tegen IS waar niemand over praat.*

Foxnews.com (10/10/14). *Marie Claire under fire for photographing, profiling child soldiers.*

Foxnews.com (8/11/14). *At 19, Perwin Mustafa Dihap, a woman fighter who died in Kobani, buried in Turkey.*

Independent.co.uk. (5/12/15). *Female Kurdish fighter destroys an Isis sign telling women how to dress.*

Nbc.com (10/9/14). *Meet the Kurdish women fighting ISIS in Syria.*

Nbc.com (10/4/15). *Vivian Peyman, Female Kurdish fighter who battled ISIS, is killed.*

Telegraph.co.uk (11/11/14). *Canadian/ Israeli becomes first female foreign fighter to join Kurds.*

Telegraph.co.uk (2/9/14). *Islamic state tore our families apart. Now we're fighting back'. Meet the Kurdish women's resistance army.*

Theguardian.co.uk (13/3/15). *British teenage girl charged with trying to join Kurdish forces fighting Isis of Ras al-Ayn.*

Theguardian.co.uk (30/1/15). *'we are so proud' - the women who died defending Kobani against ISIS.*

Theguardian.co.uk (30/10/14). *Kurdish women need arms to fight ISIS.*

Theweek.co.uk (7/10/14). *YPJ: the Kurdish feminists fighting Islamic State.*

Washingtonpost.com (23/12/15). *What are the kurdish women's units fighting for in Syria?*